

Tıpta Uzmanlık Eğitimi Ve Asistan Hekimlerin Sorunlarının İrdelenmesi: Bir Anket Çalışması

Postgraduate Medical Education And Screening The Problems Of Resident Physicians: A Survey Study

Yasin Yılmaz^{1,2} (ORCID ID: 0000-0002-4811-5750)

Ebubekir Uçar³ (ORCID ID: 0000-0001-7653-1359)

Hakan Ertin⁴ (ORCID ID: 0000-0002-8193-5865)

^{1,2}S.B.Ü Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Kliniği, İstanbul

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Hematoloji ve Onkoloji Bilim Dalı

³ İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi Öğrencisi

⁴ İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı

İletişim Adresi:

Doç.Dr. Hakan Ertin

İstanbul Üniversitesi, İstanbul Tıp Fakültesi, Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı

Turgut Özal Millet Caddesi, 34093 Fatih, İstanbul

E-posta: hakanertin@gmail.com

Anahtar Sözcükler:

Tıpta Uzmanlık Eğitimi,
Asistan Hekim, Sağlık
Hizmeti

Keywords:

*Postgraduate medical
education, Resident
physician, Healthcare
service*

Gönderilme Tarihi

Submitted:05.06.2018

Kabul Tarihi

Accepted: 08.02.2019

ÖZET:

Giriş ve Amaç: Tıpta uzmanlık eğitimi son zamanlarda sık tartışılan konulardan biri olagelmıştır. Çeşitli düzenlemelerle asistan hekimlerin sorunları aşılmaya çalışılsa da, uzmanlık eğitimi ve sağlık hizmetinin bir arada yürütülmesinin doğurduğu sorunlar çözülmeye muhtaçtır. Çalışmamızda asistan hekimlerin tıpta uzmanlık eğitiminde karşılaştığı sorunları anket yoluyla irdelemek amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Çalışmamızda İstanbul Tıp Fakültesinde tıpta uzmanlık eğitimi alan asistan hekimlerin sorunlarını anlamaya yönelik açık uçlu ve kapalı uçlu (çoktan seçmeli, likert tipi ve evet/hayır sorusu) sorulardan oluşan özel olarak hazırlanmış anket uygulanmıştır. Anket sonuçları yüzdelerle değerlendirilmiştir.

Makale Künye Bilgisi: Yılmaz Y, Uçar E, Ertin H. Tıpta Uzmanlık Eğitimi ve Asistan Hekimlerin Sorunlarının İrdelenmesi: Bir Anket Çalışması. *Tıp Eğitimi Dnyası*. 2019;18(54): 21-29

Bulgular: Çalışmaya katılım fakültede bulunan tüm asistan hekimler arasında %27 olup, katılan asistanların yarısı aldığı tıpta uzmanlık eğitimini iyi olarak değerlendirmiştir. Diğer taraftan, katılımcıların üçte biri tıpta uzmanlık eğitiminin iyileştirilmesi konusunu, karşılaşılan sorunlar arasında öncelikli olarak değerlendirmiştir. Çalışmaya katılanların yalnızca dörtte biri yabancı dilde hem literatür okuyabilir hem de yazabilir durumdadır. Asistanların yaklaşık yarısı hekimlik mesleğini yerine getirirken mesleki açıdan kısmen tatmin olduğunu ve her beş asistandan biri tıpta uzmanlık eğitimi boyunca, karşılaştıkları zorluk ve sorunlarla baş edebilmek için tıbbi yardım almak (psikolojik destek, psikotrop ilaç kullanımı) zorunda kaldığını belirtmiştir. Çalışmaya katılan her üç asistandan ikisi toplumun hekimlere karşı hekimlik mesleğini yerine getirmede sık sık ön yargılı olduğunu bildirmiştir.

Sonuç: Meşakkatli ve özverili bir mesleğin en önemli çağında asistan hekimlerin aldığı uzmanlık eğitiminin iyileştirilmesi ve onlara destek olunması, hekimliğin geleceği açısından önem taşımaktadır. Asistan hekimlerin sorunlarını irdeleyen çok merkezli çalışmalarla da ihtiyaç duyulmaktadır.

ABSTRACT:

Background and Aim: *Postgraduate medical education has become a much-debated problem in recent years. Although attempts have been made to overcome problems of resident physicians through various regulations, issues arising from confluent postgraduate education and a healthcare service are immediate concerns. In this study, we aimed to screen the possible problems of residents faced during postgraduate medical education.*

Materials and Methods: *A pre-prepared questionnaire consisting of open-ended questions and closed-end questions (multiple choice, likert type and yes/no questions) were performed to define the problems of residents working in Istanbul Medical Faculty. The*

findings were evaluated by percentage value and SPSS statistical program.

Results: *The participation ratio was 27% in whole medical faculty. Half of the participating residents considered postgraduate education as fine. On the other hand, one-third of the residents chose the subject of education improvement as a matter of priority. Only one-quarter of the participants could both write and read literature in a foreign language. Nearly half of the residents were partially satisfied while practicing their profession. One in every five participants needed to seek medical help (psychological support, psychotropic drug use) in order to cope with problems they confronted during graduate medical education. Two out of every three residents reported that the community was often prejudiced against physicians.*

Conclusion: *The improvement of postgraduate medical education and support of residents during their most important time in their grueling and self-sacrificing profession are essential for the future of medicine. More studies about the problems of residents are needed.*

Giriş

Tıpta uzmanlık eğitimi, üniversite veya eğitim araştırma hastanesinde hekimlik mesleğinin uzmanlık öğretilerinin hekimlere aktarıldığı önemli bir öğretim sürecidir. Tıpta ve dış hekimliğinde uzmanlık yönetmeliğine göre; uzmanlık öğrencisi, “uzmanlık ana veya yan dallarından birinde uzman olarak yetiştirilmek amacıyla, eğitim ve öğrenim gören, araştırma ve uygulama yapan kişi” olarak tanımlanmış durumdadır (1). Bu tanımdan hareketle asistan hekimin eğitimden araştırmaya ve uygulamaya kadar sistemli bir öğretime tabi olması gerekmektedir.

Tıpta uzmanlık eğitiminde asistan hekimin mesleki hayatında karşılaşıacağı olgularla

baş edebilmesini sağlayacak donanımların kazandırılması gereklidir. Bu donanımlar ile verimli bir sağlık hizmeti verilmesi düşünülebilmektedir. Ancak yapılan çalışmalarda eğitim sırasında asistan hekimlerin tükenmişlik belirtilerinin içinde olduğu görülmüştür (2).

Çalışma saatleri, nöbet sayıları, iş güvenliği ve çalışma koşullarında oluşan stres, asistan hekimlerin eğitim sırasında karşılaştığı en belirgin faktörlerdir. Çalışmamızda, asistan hekimlerin tıpta uzmanlık eğitiminde karşılaştığı sorunları irdelemek araştırmamızın amacını oluşturmuştur.

Yöntem

Bu çalışma, İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesinde uzmanlık eğitimi gören asistan hekimler ile 2016/533 sayılı etik kurul izni ile yürütülen kesitsel anket çalışmasıdır. Çalışmaya katılım gönüllü olup, çalışma evrenini fakültedeki tüm asistan hekimler oluşturmaktadır. Örneklem kümesini ise, anket cevaplamaya gönüllü asistan hekimler oluşturmaktadır.

Anket soruları, fakültemizde görevli tıp tarihi ve etik uzmanı, asistan temsilcisi ve tıp fakültesi öğrencisi ile oluşan ekip tarafından hazırlanmış olup, sosyolog gözünden değerlendirildikten sonra gerekli düzenlemeler yapıp çalışmaya hazır hale getirilmiştir. Anket 38 sorudan mevcut olup ve açık uçlu sorular ile kapalı uçlu (çoktan seçmeli, likert tipi ve evet/hayır sorusu) sorulardan oluşmaktadır.

Anket verileri için istatistiksel analiz olarak yüzdelik değer ve SPSS (Version 22.0, IBM Corp) programı kullanıldı. Çalışma verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotların (Ortalama, Standart Sapma, Medyan, Oran, Minimum, Maksimum) yanı sıra kategorik değişkenlerin analizinde ki kare

testi kullanıldı. Sonuçlar % 95 güven aralığında, $p < 0,05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular

a. Sosyodemografik Veriler

Çalışmaya İstanbul Tıp Fakültesinde eğitimine devam eden toplam 155 (%27) asistan hekim katılmıştır. Fakültede toplam asistan sayısı çalışma yapıldığı sırada 564 olup %60'ı Dahili Bilimler, %37'i Cerrahi Bilimler, %3'ü Temel Bilimlerden oluşmaktadır. Çalışmaya katılan asistanların %66'ı (n=103) Dahili Bilimler, %23'ü (n=35) Cerrahi Bilimler ve %11'i (n=17) Temel Bilimler bölümündendi. Katılımcıların ortalama yaşı 28.38 ± 2.58 yıl (25-39 arası) bulundu. Asistanların %59'u (n=91) kadın, %41'i (n=64) erkek cinsiyettedir. Çalışmaya katılan asistanlar, tıpta uzmanlık eğitimin ortalama 23.5 ± 17.2 ayındaydı (1-60 ay arası) (Tablo 1).

b. Anket Sonuçları

b1. Tus ve İhtisas Hakkında Görüşler

Çalışmaya katılan asistan hekimlerin yaklaşık yarısı, şu an lisans yerleştirme sınavına girse tıp yazmayacağını belirtti. Tıp okumak istemeyen hekimlerin %40'ı da mühendisliği seçebileceğini bildirdi. Her üç hekimden ikisi, girdiği uzmanlık branşından memnun gözükmektedir. Farklı bir ihtisasta olanların en önemli belirleyicisi TUS puanı olarak saptandı. Her üç asistandan birisi TUS için alternatif model önermiş olup, en göze çarpanları USMLE (United States Medical Licensing Examination) tipi ve her branş için ayrı sınav yapılmasıdır. Asistanların yarısı hekim olma isteklerinde bilimsel merak ve ilgiyi sebep olarak göstermiştir (Tablo 2).

b2. Tıpta Uzmanlık Eğitimi Hakkında Görüşler

Çalışmaya katılan asistanların yarısı aldıkları

uzmanlık eğitiminin iyi olduğunu düşünmektedir. Her üç asistan hekimden biri tıpta uzmanlık eğitiminin iyileştirilmesi sorununu öncelikli görürken, diğer üçte biri nöbet ertesi izin hakkı sorununu öncelikli görmektedir. Asistanların yalnızca dörtte biri yabancı dilde hem literatür okuyabilir hem de yazabilir durumdadır. Her üç katılımcıdan ikisi, üniversitenin kendilerine iyi bir makale yazabilmek için gerekli fırsatların sunulmadığını iddia etmiştir. Yine her üç asistandan ikisi tıp eğitimi ve tıpta uzmanlık eğitimi boyunca yayın etiği ile ilgili eğitim almadıklarını belirtmiştir.

b3. Hekimlik Mesleğinde Karşılaşılan Sorunlar

Çalışmaya katılan her üç asistandan ikisi bölümlerinde yeterli sayıda öğretim üyesi olduğunu bildirmiştir. Asistanların yaklaşık yarısı hekimlik mesleğini yerine getirirken mesleki açıdan kısmen tatmin olduğunu ve diğer taraftan hastane ortamında, meslektaşları tarafından aşağılayıcı, küçük düşürücü ve onur kırıcı hareketi ara sıra gördüğünü belirtmiştir. Her beş asistandan biri tıpta uzmanlık eğitimi boyunca, karşılaştıkları zorluk ve sorunlarla baş edebilmek için tıbbi yardım almak (psikolojik destek, psikoaktif ilaç kullanımı) zorunda kaldığını belirtmiştir. Her yedi asistandan birisi tıpta uzmanlık eğitimi boyunca, karşılaştıkları zorluk ve sorunlardan dolayı sigaraya başladığını bildirmiştir. Katılımcıların yarısı hastaya kanser gibi ciddi bir hastalığını söylerken zorlandığını ve ciddi seyirli hastalıkları hastalara söylerken nasıl davranılması gerektiği konusunda lisans ve uzmanlık döneminde bir eğitim almadığını belirtmiştir.

b4. Toplumsal Açından Hekimlik Hakkında Görüşler

Her üç katılımcıdan ikisi medyada tıp alanı

ile ilgili haberi/eleştirileri okuduğu/duyduğu zaman medyanın, olayı/haberi dramatize ettiğini ve hekimlere karşı önyargılı olduğunu ve toplumun hekimlere karşı hekimlik mesleğini yerine getirmede sık sık ön yargılı olduğunu bildirmiştir. Yine her üç asistan hekimden ikisi hekim hasta ilişkisinde kesinlikle sorun olduğunu belirtmiştir. Her on asistandan birisinin mesleği bırakmak istediği ve %40'ının akademik kariyerine devam etmek istediği saptanmıştır.

c. Branşlara Göre Sonuçlar

Dahili ve cerrahi bilimlerdeki her üç asistandan ikisi, yeniden sınava girse tıp okuyacağını belirtirken, temel bilimlerden her üç asistandan ikisi tıp okumayacağını belirtti. Dahili branşlarda her üç asistandan birisi ve temel bilimlerde her iki asistandan birisi tıpta uzmanlık eğitimi öncelikli sorun olarak görürken, cerrahi bilimlerde her iki asistandan birisi nöbet ertesi izin sorununu öncelikli görmektedir. Dahili branşlarda her yedi asistandan birisi, cerrahi branşlarda ise her dört asistandan biri tıpta uzmanlık eğitimi boyunca, karşılaştıkları zorluk ve sorunlardan dolayı sigaraya başladığını bildirmiştir.

Yaş ilerledikçe (30-39 yaş arası), daha genç yaşlara göre (25-29) medya ve toplumla iletişime geçerek sorunların çözülebileceği düşüncesi artmaktadır ($\chi^2= 6.14$ (df=2, n=153), $p=0.04$). Her dört asistan hekimden üçü, hekim hasta ilişkisindeki sorunun mevcut sağlık sisteminin beklenen sonucu olduğunu belirtmiştir.

Tartışma

Çalışmamızda asistan hekimlerin tıpta uzmanlık eğitimi sırasında karşılaştığı sorunlar irdelenmiş olup, üç ana branştan yaklaşık üçte bir oranında temsili katılım sağlanmıştır. Katılımcıların yarısının hekim olma isteklerinde bilimsel merak ve ilgiyi sebep olarak göstermesine

karşılık, yaklaşık yarısı(%45) yeniden sınava girse tıp okumayacağını bildirmiştir. Tıpta uzmanlık eğitiminin iyileştirilmesi ve nöbet ertesi izin hakkı, asistan hekimlerin en önemli sorunu olarak saptanmıştır. Tıpta uzmanlık eğitimi süresince karşılaşılan zorluklardan dolayı tıbbi yardım almak zorunda kalan (%21), sigaraya başlayan (%15) ve mesleği bırakmak isteyenlerin (%11) sayısı dikkati çekmektedir.

Üniversite tercihleri ve meslek seçimi için, ülkemizde lise eğitiminde rehberlik eğitimi uygulanmaktadır. Akın ve ark. (8) yaptığı çalışmada, lise eğitimindeki öğrenciler meslek seçerken insanlara faydalı olma, eğitim imkânı ve sosyal güvenceyi en öncelikli faktör olarak seçerken, bunları yüksek maaş, statü, iş garantisi, yükelebilmek imkânı takip etmektedir. En az etkileyen faktör ise, yeteneklerin kullanılabilirdiği bir iş olarak saptanmıştır. Başka bir çalışmada ise (9), üniversite giriş sınavından alınacak puanın en önemli ikinci faktör olduğu belirlenmiştir. Çalışmamızda, katılımcıların yaklaşık yarısının yeniden sınava girse tıp okumayacağını bildirmesi, meslek seçiminde sorun olduğunu göstermektedir. Bundan dolayı, lise eğitiminde meslek seçimi ve meslek tanıtımı üzerinde daha fazla durulması gerektiği sonucu çıkarılabilmektedir.

Asistan hekimler içerisinde dahili ve cerrahi bilimlerdeki her üç asistandan ikisi, yeniden sınava girse tıp okuyacağını belirtirken, temel bilimlerden her üç asistandan ikisi tıp okumayacağını belirtmesi, tıpta uzmanlık bölümü seçiminde sorun olduğunu göstermektedir. Lise eğitiminde meslek seçiminde olduğu gibi, tıp eğitiminde uzmanlık alanı seçimi konusu üzerinde de durulması gerekmektedir. Fakülte eğitimi sırasında, öğrencilerin beklentilerine yönelik branşların seçilmesi önerilirken (10), bu konuya dair bilimsel çalışmalara ihtiyaç olduğu sonucu çıkarılabilmektedir.

Tıpta uzmanlık eğitiminin (asistanlık eğitimi) bir aşırı aşkın tarihi mevcuttur. Asistan eğitiminin program dahilinde yapılması ve çalışma saatlerinin düzenlenmesi her branş tarafından ayrı ayrı ele alınmıştır. (3). Birleşik Devletlerde tıpta uzmanlık eğitiminden sorumlu ACGME (United States the Accreditation Council for Graduate Medical Education) kuruluşu, belirli aralıklara bildireler yayımlayarak tıpta uzmanlık eğitiminin standardize edilmesini sağlamaktadır. Ülkemizde ise tıpta uzmanlık eğitimi Tıpta Uzmanlık Kurulu (TUK) tarafından değerlendirilmekte ve en son 2017 yılında uzmanlık eğitimi çekirdek müfredatı (v.2.3) yayımlanmış ve üniversiteler ile paylaşılmıştır (7). Çalışmamızda asistanların yarısı aldıkları uzmanlık eğitiminin iyi olduğunu düşünmekte ve her üç asistan hekimden biri tıpta uzmanlık eğitiminin iyileştirilmesi sorununu öncelikli olarak görmektedir. Türk Tabipler Birliği'nin yaptığı araştırmaya göre katılımcıların (asistan hekimlerin) yarısının verilen tıpta uzmanlık eğitimden memnun olmadığı saptanmıştır (11). Müfredat oluşturulurken asistan hekimlerin görüş belirtebilmesi ve bu görüşlerini temsilcilikler vasıtasıyla TUK'a veya yüksek öğretim kurumuna (YÖK) iletebilmesi, eğitimin kalitesinin artırılması ve memnuniyet oranının yükseltilmesi açısından önemli bir adım olarak gözükmektedir.

Asistan hekimlerin yarısı yabancı dilde literatür okuyabilirken yalnızca dörtte biri yabancı dilde hem literatür okuyabilir hem de yazabilir durumdadır. Yabancı dil eğitici yetiştirme sistemi ile yöntem ve dil planlamasındaki eksiklikler, dil eğitimindeki temel sorunları oluşturmaktadır (12). Tıp literatürünün büyük oranda yabancı dilde olmasından dolayı, öğrencilerin öncelikle üniversiteye gelirlerken yeterli düzeyde yabancı dil bilgisine ulaşması için lise eğitiminde yabancı dil eğitimine daha fazla önem verilmesi

gerektiği sonucuna varılabilmektedir. Diğer taraftan asistanlara yönelik yabancı dil eğitimi ile makale yazma teknikleri eğitimlerinin verilmesi, mevcut soruna bir çözüm önerisi olarak sunulabilmektedir.

Birleşik Devletler’de Libby Zion vakası (4 Mart 1984) sonrası asistan hekimlerin haftada 80 saatten fazla çalışmasını ve tek seferde 24 saat üzerinde nöbet tutmasını engelleyen yasalar devreye girmiştir (4). Birleşik Devletler’de ACGME kuruluşunun aldığı karar sonrasında en son 2011 yılında asistan hekimlerin toplam haftalık çalışma saati 80 saat ile ve nöbetleri en fazla 16 saat ile sınırlı olacak şekilde yeniden düzenlenmiştir (5). Aynı kuruluş, 2017 yılında yayınladığı bildirme ile asistan hekimlerin iyilik halini ön plana koymuş ve çeşitli yaptırımlar getirmiştir. Asistanların depresyon ve tükenmişlik ile karşı karşıya olduklarını ve fakültelerin asistanlara iş yeri güvenliğinin sağlanması, psikolojik destek sağlanması, istirahat fırsatı ve nöbet ertesine eve dönüşün güvenli şekilde sağlanması gibi konularda gerekli tedbir ve uygulamaların yapılmasını zorunlu kılmıştır (6).

Çalışmamızda, katılımcıların %85’inin nöbet ertesine izin hakkı olmadığı ve ertesine gün aralıksız çalıştığı saptanmıştır. Aynı zamanda, tıpta uzmanlık eğitimi süresince karşılaşılan zorluklardan dolayı tıbbi yardım almak zorunda kalan (%21), sigaraya başlayan (%15) ve mesleği bırakmak isteyenlerin (%11) sayısı da dikkati çekmektedir. Ülkemizde, Tabipler Birliği’nin araştırmasına göre (11), her üç asistan hekimden ikisi hafta içi günde 9-12 saat çalışmaktadır. Yine aynı çalışmaya göre her dört asistandan üçünde, çalışma saatlerinin sosyal hayatlarını olumsuz etkilediği saptanmıştır. Tan ve ark. (13) yaptığı çalışmada, asistan hekimlerin çalışma koşullarının iş doyumunu etkilediği ve asistanların mesleki açıdan geleceğe yönelik

kaygılarının olduğu gösterilmiştir. Erol ve ark. (14) yaptığı çalışmada, acil serviste çalışan hekimlerde duygusal tükenmişlik ve duyarsızlaşma diğer acil çalışanlarından daha yüksek düzeyde saptanmıştır. Tükenmişlik düzeyi özellikle günlük 9 saat ve daha fazla olanlarda en yüksek seviyede bulunmuştur. Rahman ve ark. (2) tarafından yapılan çalışmada da benzer sonuçlar bulunmuş olup, asistan hekimlerin çalışma saatlerinin düzenlenmesi ihtiyacı gösterilmiştir. Dikmetaş ve ark. (15) tarafından yapılan çalışmada asistan hekimlerin orta düzeyde tükenmişliklerinin olduğu, mobbing düzeylerinin duygusal tükenme, bireysel başarı ve duyarsızlaşmayı önemli derecede etkilediği gösterilmiştir.

Sonuç

Tıpta uzmanlık eğitimi multidisipliner yaklaşımı gerektiren bir alandır. Bilimsel merak ve ilgi nedeniyle tercih edilmiş meslek olup, eğitimin sonunda mesleği bırakmaya varacak kadar olan sorunlar, detaylı bir analizi gerektirmektedir. Tıpta uzmanlık eğitiminde; çalışma sürelerinin düzenlenmesi, eğitimdeki eksikliklerin tartışılması, akademik yönelimler için gerekli donanımların sağlanması ve asistan hekimlere gerekli desteğin verilmesi çalışmamızdan çıkarılabilecek sonuçlar olarak gözükmektedir. Bu konuda multidisipliner ve geniş katımlı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

KAYNAKLAR

1. Tıpta Uzmanlık Kurulu Tıpta ve Diğer Hekimliğinde Uzmanlık Yönetmeliđi. T.C. Resmi Gazete (2014;28983) www.tuk.saglik.gov.tr (Erişim tarihi: 23.11.2018)
2. Rahman, S., Özer, F., Altan, S., am, F., Kutlu, N., Binatlı, A., amlar, M., Karadađ, A.(2015). Araştırma Görevlilerinde Tükenmişlik

- Düzeylemi. Türkiye Klinikleri J Med Ethics, 23(2),54-9
3. Howell, J.D.(2016). A History of Medical Residency. Reviews in American History, 44(1),126-131
4. Sun, N.Z., Gan, R., Snell, L., Dolmans, D. (2016). Use of a Night Float System to Comply With Resident Duty Hours Restrictions: Perceptions of Workplace Changes and Their Effects on Professionalism. Acad Med,91(3),401-8.
5. Pastores, S.M., O'Connor, M.F., Kleinpell, R.M., Napolitano, L., Ward, N., Bailey, H., Mollenkopf, F.P. Jr, Coopersmith, C.M. (2011). The Accreditation Council for Graduate Medical Education resident duty hour new standards: History, changes, and impact on staffing of intensive care units. Crit Care Med, 39, 2540–2549
6. Accreditation Council for Graduate Medical Education. ACGME Common Program Requirements. Revised June 2017. http://www.acgme.org/Portals/0/PFAssets/ProgramRequirements/CPRs_2017-07-01.pdf (Erişim tarihi 23.11.2018)
7. Tıp ve Diş Hekimliği Alanlarındaki Uzmanlık Dallarının Çekirdek Müfredatları. <http://www.tuk.saglik.gov.tr/TR,30147/mufredatlar.html> (Erişim tarihi 23.11.2018)
8. Akın, N.G., Akyıldız, M. (2018). Fen lisesi öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörlerin bulanık topsis yöntemi ile analizi. Yönelim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi,16(1),77-97
9. Yılmaz, F.N. (2017). Lise Öğrencilerinin Meslek Seçimlerini Etkileyen Faktörlerin İkili Karşılaştırmalar Yöntemiyle İncelenmesi. Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi,8(2),224-36
10. Yoney, H., Yavuz, D.G. (2010). Tıpta Uzmanlık Seçimi. Marmara Üniversitesi Yayınları: İstanbul, pp10-17
11. Sayek, İ., Aktan, A.Ö., Demir, T., Özyurt, A. (2015). Tıpta Uzmanlık Eğitimi Raporu. Birinci Baskı:Ankara, Türk Tabipleri Birliği Yayınları
12. Işık, A. (2008). Yabancı dil eğitimimizdeki yanlışlar nereden kaynaklanıyor? Journal of Language and Linguistic Studies,4(2),15-26
13. Tan, M.N., Özçakar, N., Kartal, M. (2012). Asistan Hekimlerin Tıpta Uzmanlık Eğitimi Kapsamında Mesleki Memnuniyetleri ve Yaşam Koşulları ile İlişkisi. Marmara Medical Journal,25,20-5
14. Erol, A., Akarca, F., Değerli, V., Sert, E., Delibaş, H., Gülpek, D., Mete, L. (2012). Acil Servis Çalışanlarında Tükenmişlik ve İş Doyumu. Klinik Psikiyatri,15,103-110
15. Dikmetaş, E., Top, M., Ergin, G. (2011). Asistan Hekimlerin Tükenmişlik ve Mobbing Düzeylerinin İncelenmesi. Türk Psikiyatri Dergisi, 22(3),137-49

Tablo 1. Sosyodemografik Veriler

Bölüm	Dahili Bilimler (%66)	Cerrahi Bilimler (%23)	Temel Bilimler (%11)	Toplam
Katılımcı Sayısı	n=103	n=35	n=17	n=155
Yaş (ort. ± sd) (min-max)	28.28± 2.37 yıl (25-36 yıl)	28.29 ± 2.65 yıl (25-35 yıl)	29.18 ± 3.54 yıl (25-39 yıl)	28.37 ± 3.94 yıl (25-39 yıl)
Cinsiyet (kadın)	n=66 (%64)	n=13(%37)	n=12 (%70)	n=91 (%59)
Tıpta Uzmanlık Eğitimi Süresi (ort. ± sd) (min-max)	24.0 ± 16.7 ay (1-60 ay)	25.6 ± 18.0 ay (1-57 ay)	16.3 ± 17.2 ay (1-60 ay)	23.5 ± 17.2 ay (1-60 ay)

Tablo 2. Asistan Hekimlerin Sorunlarını Belirlemeye Yönelik Anket Soruları

Sorular	Cevaplar
Şu an Lisans Yerleştirme Sınavına girseniz, tıp okur muydunuz?	Hayır (%43)
Girdiğiniz Uzmanlık dalından memnun musunuz?	Memnun (%66)
Neden hekim olmak istediniz?	Bilimsel merak ve ilgi (%48) Saygınlık (%24) Maddi Sebepler (%20) Diğer (%8)
Nöbet ertesi tam ya da yarı zamanlı izin hakkınız var mı?	İzin yok (%85)
Aldığınız maaşı yeterli buluyor musunuz?	Hayır (%70)
Aldığınız tıpta uzmanlık eğitimi nasıl değerlendirirsiniz?	İyi (%55)
Tıpta uzmanlık eğitiminde öncelikli sorun hangisidir?	Tıpta uzmanlık eğitiminin iyileştirilmesi (%38) Nöbet ertesi izin hakkı (%36) Maaşın iyileştirilmesi (%26)
Tıpta uzmanlık eğitimi boyunca yabancı dilinizi nasıl değerlendirirsiniz?	Sadece literatür okuyabilir (%52) Hem literatür okuyabilir, hem de yazabilir (%26) Yabancı dili yeterli değildir (%22)
Tıpta uzmanlık eğitimi süresince, iyi bir makale yazma yeteneği kazandınız mı?	Hayır, böyle bir fırsat sunulmadı (%62)
Tıp eğitimi ve asistanlık eğitiminiz süresince yayın etiği ile ilgili eğitim aldınız mı?	Hayır (%66)
Hekimlik mesleğini yerine getirirken mesleki açıdan yeteri kadar tatmin oluyor musunuz?	Kısmen (%46) Hayır (%26) Evet (%28)
Tam gün yasasından sonra, bölümünüzde bulunan öğretim üyelerinin eğitim hizmetinden olumsuz yönde etkilendiniz mi?	Evet (%60)
Hastane ortamında, meslektaşlarınız tarafından aşağılayıcı, küçük düşürücü ve onur kırıcı hareket görür müsünüz?	Ara sıra (%56)
Tıpta uzmanlık eğitimi boyunca, karşılaştığımız zorluk ve sorunlarla baş edebilmek için tıbbi yardım almak (psikolojik destek, psitotrop ilaç kullanımı) zorunda kaldınız mı?	Evet (%21)
Tıpta uzmanlık eğitimi boyunca, karşılaştığımız zorluk ve sorunlardan dolayı sigaraya başladınız mı?	Evet (%15)
Ciddi seyirli hastalıkları hastalara söylerken nasıl davranmanız gerektiği konusunda lisans ve uzmanlık döneminde bir eğitim aldınız mı?	Hayır (%51)
Medyada tıp alanı ile ilgili haberi/eleştirileri okuduğum/duyduğum zaman (genellikle):	Medyanın, olayı/haberi dramatize ettiğini ve hekimlere karşı önyargılı olduğunu düşünmekte (%65)
Toplumun hekimlere karşı hekimlik mesleğini yerine getirmede ön yargılı olduğunu düşünüyorum;	Hemen her zaman (%24) Sık sık (%60) Ara sıra (%16)
Medya ve topluma iletişimi geçerek ve onlara kendimizi anlatarak, sorunları çözebiliriz	Evet (%78)
Hekim-hasta ilişkisinde sorun görüyor musunuz?	Evet, kesinlikle var (%59)
Tıpta uzmanlık eğitiminden sonra;	Akademik kariyerine devam etmek istiyor (%43) Herhangi bir hastanede mesleğini icra etmek istiyor (%46) Hekimliği bırakmak istiyor (%11)